

ลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

CHARACTERISTICS AND ACTIVITIES PROMOTING HEALTH TOURISM AMONG THAI
TOURISTS IN HUA HIN DISTRICT, PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

ผกามาศ ชัยรัตน์¹ สุนิสา มามาก² และเกริกกิต ชัยรัตน์³
Pakamas Chairatana¹ Sunisa Mamak² and Krirkkit Chairatana³

^{1,3} สาขาวิชาวิชาการโรงแรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการโรงแรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

^{1,3} Bachelor of Arts Program in Hotel, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

² Hotel Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

E-mail ¹ pakamas.ch@rmutp.ac.th ² sunisa.mam@rmutr.ac.th ³ krirkkitchairatana@gmail.com

Received September 01,2023
Revised December 06,2023
Accepted December 26,2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2.เพื่อศึกษาลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษามีจำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสถิติใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า 1. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 73.75 เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 46 เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน/กลุ่มเพื่อน ร้อยละ 49.50 มีผู้ร่วมเดินทางระหว่าง 3-5 คน ร้อยละ 69.50 เดินทางท่องเที่ยวในวันหยุด ร้อยละ 59 เคยเดินทางมาท่องเที่ยวแล้วมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 45.25 มีค่าใช้จ่ายสูงกว่า 10,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 37.25 ทราบข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวจากการออกบูธ/โบรชัวร์ และร้อยละ 93 กลับมาท่องเที่ยวแน่นอน 2. ลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า นักท่องเที่ยวมีลักษณะและกิจกรรมทัวร์สปาและนวดแผนไทยมากที่สุด รองลงมาคือ ทัวร์อาหารและเครื่องดื่มสมุนไพร ทัวร์กีฬาเพื่อสุขภาพ ทัวร์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทัวร์ฝึกสมาธิและบำบัดปัญหาตามลำดับ

คำสำคัญ

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the behavior of Thai tourists who attended health tourism in Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province and 2) study the characteristics and activities promoting health tourism in Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province. This study was quantitative research with the sampling group of 400 Thai tourists using a questionnaire and analyzed via descriptive statistics: frequency, percentage, mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.).

The findings revealed that 1) the information on the behavior of Thai tourists who attended health tourism in Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province was as follows: they came for relaxation (73.75 %), they traveled with friends/friend groups (46 %), they traveled with a group of 3-5 people (49.50 %), they took a vacation (69.50 %), they used to traveled more than 3 times (59 %), their expenses were higher than 10,000 Baht (45.25 %), they heard about tourism information from booths/brochures (37.25 %), and they definitely came back to visit again (93%) and 2) the information on the characteristics and activities promoting health tourism in Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province, it was found that tourists had activities on spa and Thai massage tour the most, followed by food and herbal beverage tour, sports for health tour, natural attraction tour, and meditation and practice tour respectively.

Keywords

Health Tourism Promotion, Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province

ความสำคัญของปัญหา

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2566 อ้างอิงข้อมูลจากองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ระบุว่า การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกปรับตัวดีขึ้นในทุกภูมิภาค ด้วยจำนวนนักท่องเที่ยว 553.34 ล้านคน ดีขึ้นกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 51.54 โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 278 ปัจจัยสนับสนุนหลัก นอกจากการคลายความกดดันจากโรคโควิด-19 แล้ว ยังมาจากการที่จีนกลับมาเปิดประเทศ อนุญาตให้มีการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสถานการณ์ท่องเที่ยวในไตรมาส 1 และ 2 ของปี 2566 พบว่า ไตรมาส 1 นักท่องเที่ยวเดินทางทั่วโลกมีจำนวนนักท่องเที่ยว 237.18 ล้านคน และไตรมาส 2 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 316.16 ล้านคน โดยไตรมาส 2 จำนวนนักท่องเที่ยวเกือบทุกภูมิภาคเติบโตเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสแรก ยกเว้นภูมิภาคตะวันออกกลางเพียงภูมิภาคเดียวที่จำนวนนักท่องเที่ยวในไตรมาส 2 ลดลงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาส 2 ในปี 2562 (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566)

การเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของโลกมีสาเหตุมาจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ 1) คนชั้นระดับกลางทั่วโลกมีการขยายตัว และมีรายได้ที่สูงขึ้นควบคู่กับการให้ความสำคัญกับการใช้เงินเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น 2) ประชาชนทั่วโลกให้ความสนใจในการดูแลสุขภาพตนเองเพิ่มขึ้น เพราะถูกกระตุ้นจากการเกิดโรคภัยต่าง ๆ หรือโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable diseases: NCDs) หรืออาเจตุกกระตุ้นจากความรู้สึกอ่อนล้า ปวดเมื่อยร่างกาย เกิดภาวะความตึงเครียดจากภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ 3) การท่องเที่ยวเพื่อต้องการสร้างประสบการณ์อันแปลกใหม่ให้กับชีวิตตนเองของนักท่องเที่ยวได้รับความนิยมมากขึ้นกว่าการท่องเที่ยวแบบดั้งเดิมที่มาเพื่อเยี่ยมชม ชื้อของที่ระลึกและเดินทางกลับไปเท่านั้น (Marketer, 2020)

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคเอเชียเป็นตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีศักยภาพสูง ทั้งนี้สถาบันด้านสุขภาพสากล (Global Wellness Institute) ได้เผยว่า ในปี 2560 มูลค่าตลาด Wellness Tourism ทั่วโลกนั้นมีมูลค่าประมาณ 124 ล้านล้านบาท และประเทศไทยถือว่าอยู่ในอันดับที่ 13 ของโลก สามารถสร้างรายได้ถึง 100,000 ล้านบาท และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาใช้บริการมากกว่า 9.7 ล้านครั้งต่อปี กลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียมีการถือครองส่วนแบ่งตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอัตราร้อยละ 15 ของมูลค่าการตลาดทั้งหมดของโลก สำหรับการส่งเสริมของภาครัฐที่มีส่วนช่วยให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในไทยเจริญเติบโตไปด้วยดีคือ การที่ภาครัฐเข้ามากำหนดนโยบายเพื่อผลักดันและส่งเสริมให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เห็นได้จากการที่รัฐได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ 10 ปี (พ.ศ. 2560-2569) และกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical & Wellness) ในอาเซียน (กระทรวงสาธารณสุข, 2562)

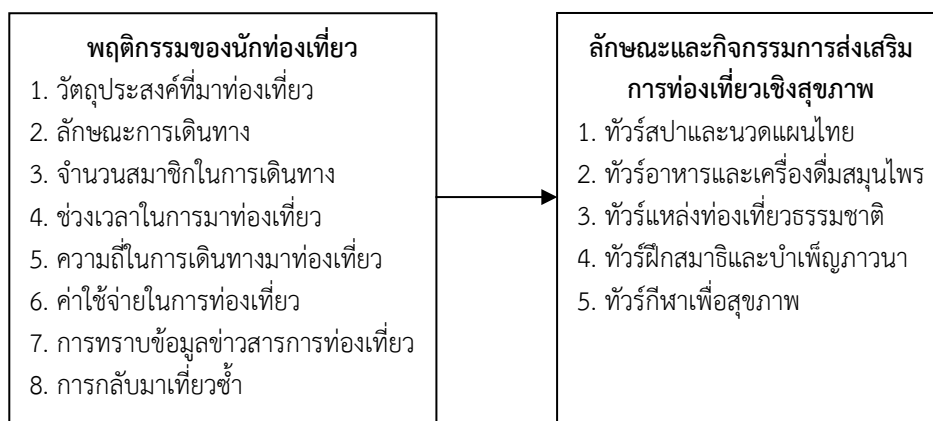
ในภาคส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากข้อมูลในรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (The Royal Coast หรือ Thailand Riviera) พ.ศ. 2560-2564 มีการกำหนดยุทธศาสตร์เป้าหมาย และผังแนวคิดการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ไทยแลนด์รีเวียราของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เรื่องของการท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนและนันทนาการ (Leisure and Recreation Tourism) ซึ่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถือเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังนั้นเป้าหมายของการพัฒนาพื้นที่ซึ่งมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูงและสามารถส่งเสริมรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย (แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก, 2560)

จากข้อมูลตามที่ได้กล่าวมาในเบื้องต้นจึงเป็นที่มาของการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมุ่งเน้นการศึกษาลักษณะรูปแบบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และที่สำคัญเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มุ่งสู่การพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับนานาชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจหรือจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ บำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ หรือเป็นการท่องเที่ยวที่ผสมผสานการรักษาและฟื้นฟูสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจควบคู่กัน โดยมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยเน้นการส่งเสริมสุขภาพด้วยศาสตร์หรือองค์ความรู้ ภูมิปัญญาแขนงต่าง ๆ ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย เพื่อการพักผ่อน หย่อนใจในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการชั่วคราว ด้วยความสมัครใจ โดยการเดินทางแต่ละครั้งมีวัตถุประสงค์อะไรก็ได้ที่ไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพ หรือหารายได้ ซึ่งวัตถุประสงค์นั้นจะเป็นไปอย่างใดอย่างหนึ่ง ประกอบด้วย 1) เพื่อการพักผ่อน 2) เพื่อส่งเสริมสุขภาพ 3) บำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ และ 4) เพื่อความบันเทิง/สนุกสนาน

รูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่ผสมผสานกับการรักษาและฟื้นฟูสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจควบคู่กัน เพื่อเป็นการเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และการพักผ่อนหย่อนใจในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีรูปแบบ กิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ 1) ทัวร์สปาและนวดแผนไทย 2) ทัวร์อาหารและเครื่องดื่มสมุนไพร 3) ทัวร์แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 4) ทัวร์ฝึกสมาธิและบำบัดเพื่อบำบัด ภาวนา และ 5) ทัวร์กีฬาเพื่อสุขภาพ ซึ่งนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมดังกล่าว

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่สนใจในการส่งเสริมและรักษาสุขภาพ โดยมีนักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพไว้ ดังนี้

บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา (2557) ได้อธิบายความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพว่าเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ที่ผสมผสานการเดินทางไปยังสถานที่พักผ่อนควบคู่ไปกับการรักษาและฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจ ยังผ่านการบำบัดหรือปฏิบัติตามข้อกำหนด ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในขณะเดียวกันยังช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

นาฏสุดา เชนะสิริ (2555) ได้ให้ความหมายคำว่า “การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ” (Health Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่พักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงามบริสุทธิ์ เพื่อให้พลังงานจากธรรมชาติมาบำบัดและเสริมสร้างสุขภาพให้แข็งแรง ปัจจุบันนิยมจัดในรูปแบบของศูนย์สุขภาพ โดยเป็นการจัดให้นักท่องเที่ยวได้ออกกำลังกายและนันทนาการที่ถูกต้องและปลอดภัยภายใต้การดูแลของแพทย์และพยาบาล หรือบุคลากรที่มีความรู้ด้านสุขภาพอนามัยรวมทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา นักท่องเที่ยวได้รับทั้งประโยชน์ ความรู้ประสบการณ์ด้านสุขภาพอนามัยและความประทับใจ พร้อมทั้งจะกลับไปพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

จากความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ชื่นชมความงามของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม โดยใช้ช่วงเวลาในการท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูและบำบัดรักษาสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจในการพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้วิธีการใช้พลังงานจากธรรมชาติมาบำบัดรักษา และสร้างเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้สดชื่นผ่อนคลาย รวมถึงการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การออกกำลังกาย การนวด/อบ/ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิ การเล่นกีฬา เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเป็นการศึกษาเพื่อทราบแนวคิด ความต้องการ วัตถุประสงค์ พฤติกรรมการแสดงออกเพื่อให้ได้แนวทางในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบประเภทกิจกรรมท่องเที่ยวให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา (2557) พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำทุกอย่างของนักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยพฤติกรรมภายนอกของนักท่องเที่ยวเป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นมองเห็นได้โดยทั่วไป ส่วนพฤติกรรมภายในของนักท่องเที่ยวเป็นความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ที่ถูกควบคุมอยู่ภายในมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งพฤติกรรมภายในจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอกของนักท่องเที่ยว ทำให้สามารถมองเห็นพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อบริการของนักท่องเที่ยวได้ถูกต้องและธุรกิจสามารถตอบสนองนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทำให้ทราบถึงรูปแบบการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวว่าต้องการซื้อบริการท่องเที่ยวอะไร ทำให้ถึงซื้อบริการนั้น ซื้อบริการเมื่อไหร่ ซื้อบริการที่ไหน และหลังจาก

ซื้อบริการแล้วนักท่องเที่ยวจะประเมินบริการเหล่านั้นอย่างไร หากต้องการให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจหลังจากการใช้บริการ ผู้ให้บริการจำเป็นต้องเรียนรู้ทุกสิ่งเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว เช่น ศึกษาความต้องการ ความคิด การทำงาน การใช้เวลาว่างของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ทั้งปัจจัยส่วนตัวและปัจจัยกลุ่มที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

รวีวรรณ โปรรุ่งโรจน์ (2558) กล่าวว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกในด้านต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวทั้งก่อนการเดินทางท่องเที่ยว ในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว ภายหลังจากการเดินทางท่องเที่ยว ตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและการแสดงออกนั้น ๆ

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มีความรู้สึกนึกคิดและการแสดงออกในด้านต่าง ๆ ในขณะเดินทางท่องเที่ยวอาจจะเป็นลักษณะของคำพูด การแสดงท่าทางทางกาย ทางสีหน้า เช่น การเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว การถ่ายรูป รับประทานอาหาร การร่วมกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลอันเกิดจากความคิดภายในจิตใจ ก่อให้เกิดพลังแห่งแรงจูงใจและความต้องการที่อยากจะไปท่องเที่ยว นำไปสู่การค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การคัดเลือกจากองค์ประกอบต่าง ๆ รวมถึงการตัดสินใจเลือกซื้อหรือจ่ายใช้สอยสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ชญานิศา วงษ์พันธุ์ (2565) ได้กล่าวถึงด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวสนใจ และดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวจากกิจกรรมหรือแนวทางการส่งเสริมทางการตลาดของพื้นที่นั้น เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายหรือเป็นจุดน่าสนใจที่จะผลักดันให้นักท่องเที่ยวเลือกที่จะเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นการวางแผนส่งเสริมของการบริหารการท่องเที่ยว โดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุกและมีการเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวคุ้มค่ากับการจ่ายเงินโดยส่งเสริมรูปแบบของการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าท่องเที่ยว ประโยชน์เบื้องต้นของนักท่องเที่ยวสนองความต้องการสินค้าท่องเที่ยวด้านอื่นในด้านสุขภาพและจิตใจ อีกทั้งนักท่องเที่ยวก็เกิดความรู้สึกผูกพันต่อสินค้าที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยโดยเก็บแบบสอบถามจำนวน 400 คน จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (Primary data) ด้วยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire Survey) โดยมีลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายปิด (Closed-ended Question) และแบบปลายเปิด (Open-ended Question) สอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยวิธีการเก็บแบบสอบถามแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยเก็บข้อมูลบริเวณชายหาดทะเลหัวหิน เก็บข้อมูลวันเสาร์และอาทิตย์ ช่วงเวลาตั้งแต่ 10.00 – 17.00 น.

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ด้านลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ได้ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ในการเดินทาง		
1.1 พักผ่อน หย่อนใจ	295	73.75
1.2 ประชุม/อบรม/สัมมนา	45	11.25
1.3 เยี่ยมญาติ	39	9.75
1.4 ทำงาน	21	5.25
รวม	400	100.00
2. ลักษณะการเดินทาง		
2.1 ครอบครัว	178	44.50
2.2 หน่วยงาน	23	5.75
2.3 เพื่อน/กลุ่มเพื่อน	184	46.00
2.4 คนเดียว	15	3.75
รวม	400	100.00
3. จำนวนสมาชิกในการเดินทาง		
3.1 1-2 คน	52	13.00
3.2 3-5 คน	198	49.50
3.3 6-10 คน	101	25.25

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.4 มากกว่า 10 คนขึ้นไป	49	12.25
รวม	400	100.00
4. ช่วงเวลาในการมาท่องเที่ยว		
4.1 วันหยุด	278	69.50
4.2 วันธรรมดา	59	14.75
4.3 ไม่นาน	63	15.75
รวม	400	100.00
5. ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวต่อปี		
5.1 จำนวน 2 ครั้ง หรือต่ำกว่า	56	14.00
5.2 จำนวน 3 ครั้ง	108	27.00
5.3 มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป	236	59.00
รวม	400	100.00
6. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		
6.1 ต่ำกว่า 3,000 บาท	31	7.75
6.2 3,000-5,000 บาท	55	13.75
6.3 5,001-10,000 บาท	133	33.25
6.4 สูงกว่า 10,000 บาท	181	45.25
รวม	400	100.00
7. การทราบข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว		
7.1 บริษัทนำเที่ยว	5	1.25
7.2 เพื่อน/ครอบครัว	72	18
7.3 โฆษณา/รายการโทรทัศน์/วิทยุ	109	27.25
7.4 อินเทอร์เน็ต	65	16.25
7.5 การออกบูธ/โบรชัวร์	149	37.25
รวม	400	100.00
8. การกลับมาท่องเที่ยว		
8.1 กลับมานาน	372	93.00
8.2 ไม่นาน	28	7.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มากกว่าครึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 73.75 รองลงมาคือเพื่อประชุม/อบรม/สัมมนา, เยี่ยมญาติ และทำงาน คิดเป็นร้อยละ 11.25, 9.75 และ 5.25 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน/กลุ่มเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมาคือ เดินทางกับครอบครัว, หน่วยงาน และคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 44.50, 5.75 และ 3.75 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีผู้ร่วมเดินทางระหว่าง 3-5 คน คิดเป็นร้อยละ 49.50 รองลงมาคือ มีผู้ร่วมเดินทางระหว่าง 6-10 คน, ระหว่าง 1-2 คน และ 10 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.25, 13.00 และ 12.25 ตามลำดับ มากกว่าครึ่งเดินทางท่องเที่ยวในวันหยุด คิดเป็นร้อยละ 69.50 รองลงมาคือ ไม่นาน

และเดินทางท่องเที่ยววันธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 15.75 และ 14.75 ตามลำดับ เคยเดินทางมาท่องเที่ยวแล้วมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 59.00 รองลงมาคือ เคยเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวน 3 ครั้ง และจำนวน 2 ครั้งหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 27.00 และ 14.00 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่า 10,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.25 รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท, ระหว่าง 3,000 - 5,000 บาท และมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.25, 13.75 และ 7.75 ตามลำดับ โดยทราบข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวจากการออกบูธ/โบรชัวร์ คิดเป็นร้อยละ 37.25 รองลงมาโฆษณา/รายการโทรทัศน์/วิทยุ, เพื่อน/ครอบครัว, อินเทอร์เน็ต และบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 27.25, 18, 16.25 และ 1.25 ตามลำดับ มากกว่าครึ่งกลับมาท่องเที่ยวแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 93.00 รองลงมาคือ ไม่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 7.00

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ทวีรสปาและนวดแผนไทย			
1.1 ใช้บริการนวดสปาและนวดแผนไทยตามโปรแกรมในสถานบริการต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน	4.64	0.51	มากที่สุด
1.2 ใช้บริการโปรแกรมการออกกำลังกายโดยฝึกกายบริหาร หรือที่เรียกว่า “โยคะ” และเดินแอโรบิก	4.59	0.53	มากที่สุด
1.3 ใช้บริการอบสมุนไพรแบบ “เซาว์น่า” โดยใช้ความร้อนจากถ่านหินบน เตา หรือการประคบโดยสมุนไพร	4.43	0.52	มากที่สุด
รวม	4.57	0.43	มากที่สุด
2. ทวีรอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพร			
2.1 ร่วมชิมทานอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรท้องถิ่นในตลาดนัดชาย	4.65	0.54	มากที่สุด
2.2 เข้าคลาสเรียนการทำอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรตามโปรแกรมในสถานบริการต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน	4.58	0.52	มากที่สุด
2.3 รับประทานอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรตามโปรแกรมในสถานบริการต่าง ๆ ของโรงแรมที่มีชื่อเสียงในพื้นที่อำเภอหัวหิน	4.47	0.52	มากที่สุด
รวม	4.56	0.36	มากที่สุด
3. ทวีรกีฬาเพื่อสุขภาพ			
3.1 ร่วมกิจกรรมงานวิ่งมาราธอนต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน	4.57	0.51	มากที่สุด
3.2 เล่นกิจกรรมกีฬาทางน้ำ ได้แก่ พายเรือคายัค เล่น Kite Boarding	4.54	0.58	มากที่สุด
3.3 เข้าคลาสเรียนชมมวยไทยในพื้นที่อำเภอหัวหิน	4.52	0.58	มากที่สุด
รวม	4.54	0.41	มากที่สุด

ลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4. ทวีร์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ			
4.1 เยี่ยมชมเดินเที่ยวบริเวณชายหาดหัวหิน หาดเขาตะเกียบ หาดสวนสนประดิพัทธ์ หาดเขาเต่า	4.59	0.60	มากที่สุด
4.2 เยี่ยมชมจุดชมวิวเขาหินเหล็กที่สามารถมองเห็นเมือง หัวหินได้แบบ 180 องศา	4.57	0.51	มากที่สุด
4.3 เยี่ยมชมและเล่นน้ำที่น้ำตกป่าละอู	4.44	0.62	มากที่สุด
รวม	4.53	0.41	มากที่สุด
5. ทวีร์ฝึกสมาธิและบำเพ็ญภาวนา			
5.1 บวชชีพราหมณ์ ณ สำนักแม่ชีไทยสันตินิวาส	4.30	0.72	มากที่สุด
5.2 ร่วมฝึกจิตนั่งวิปัสสนากรรมฐานเพ็ญภาวนาในสถานที่ ปฏิบัติธรรมวัดเขาอิติสัคโค	4.25	0.62	มากที่สุด
5.3 เยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมในศูนย์ปฏิบัติธรรมแบบทิเบตที่ ศูนย์ขิรวัน (มูลนิธิพันดารา)	4.22	0.54	มากที่สุด
รวม	4.26	0.48	มากที่สุด
ภาพรวม	4.52	0.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทวีร์สปาและนวดแผนไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ใช้บริการนวดสปาและนวดแผนไทยตามโปรแกรมในสถานบริการต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 รองลงมา ได้แก่ ใช้บริการโปรแกรมการออกกำลังกายโดยฝึกกายบริหาร หรือที่เรียกว่า “โยคะ” และเดินแอโรบิก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ใช้บริการอบสมุนไพรแบบ“เซาว์น่า”โดยใช้ความร้อนจากถ่านหินบนเตาหรือการประคบโดยสมุนไพร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43

ทวีร์อาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ร่วมชมิทานอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรท้องถิ่นในตลาดฉัตรชัย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 รองลงมา ได้แก่ เข้าคลาสเรียนการทำอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรตามโปรแกรมในสถานบริการต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และรับประทานอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรตามโปรแกรมในสถานบริการต่าง ๆ ของโรงแรมที่มีชื่อเสียงในพื้นที่อำเภอหัวหิน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47

ทวีร์กีฬาเพื่อสุขภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ร่วมกิจกรรมงานวิ่งมาราธอนต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 รองลงมา ได้แก่ เล่นกิจกรรมกีฬา

ทางน้ำ ได้แก่ พายเรือคายัค เล่น Kite Boarding ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และเข้าคลาสเรียนชมมวยไทยในพื้นที่อำเภอหัวหิน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52

ทัวร์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ เยี่ยมชมเดินเที่ยวบริเวณชายหาดหัวหิน หาดเขาตะเกียบ หาดสวนสนประดิพัทธ์ หาดเขาเต่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 รองลงมา ได้แก่ เยี่ยมชมจุดชมวิวเขาหินเหล็กไฟที่สามารถมองเห็นเมืองหัวหินได้แบบ 180 องศา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และเยี่ยมชมและเล่นน้ำที่น้ำตกป่าละอู ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44

ทัวร์ฝึกสมาธิและบำเพ็ญภาวนาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ บวชชีพราหมณ์ ณ สำนักแม่ชีไทยสันตินิवास ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 รองลงมา ได้แก่ ร่วมฝึกจิตนั่งวิปัสสนากรรมฐานเพื่อบำเพ็ญภาวนาในสถานที่ปฏิบัติธรรมวัดเขาอติสุกโธ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และเยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมในศูนย์ปฏิบัติธรรมแบบทิเบตที่ศูนย์ขิธรวัน (มูลนิธิพันดารา) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่าครึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ โดยทราบข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต รองลงมา เพื่อน/ครอบครัว, โฆษณา/รายการโทรทัศน์/วิทยุ และการออกบูธ/โบรชัวร์มากกว่าครึ่งกลับมาท่องเที่ยวแน่นอน ทั้งนี้เนื่องจากอำเภอหัวหินถือได้ว่าเป็นอำเภอที่ได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ทำให้อำเภอหัวหินมีศักยภาพเพียงพอที่จะทำให้เกิดการยอมรับด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ดังนั้น อำเภอหัวหินควรได้รับการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวให้เกิดความรู้สึกละมุนคลาย โดยการจัดให้มีกิจกรรมเพื่อสุขภาพเกิดขึ้นในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Chen et al (2013) ได้ขยายความว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นการเดินทางเพื่อชื่นชมความงามของแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมสุขภาพเพื่อสร้างความสมดุลให้กับร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ

2. ลักษณะกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปน้อย พบว่า ทัวร์อาหารและเครื่องดื่มสมุนไพร, ทัวร์สปาและนวดแผนไทย, ทัวร์กีฬาเพื่อสุขภาพ, ทัวร์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทัวร์ฝึกสมาธิและบำเพ็ญภาวนา มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ใช้บริการนวดสปาและนวดแผนไทยตามโปรแกรมในสถานบริการต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน, การร่วมชมอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรท้องถิ่นในตลาดนัดเช้า, การเยี่ยมชมเดินเที่ยวบริเวณชายหาดหัวหิน หาดเขาตะเกียบ หาดสวนสนประดิพัทธ์

หาดเขาเต่า, บวชชีพราหมณ์ ณ สำนักแม่ชีไทยสันตินิวาส และการร่วมกิจกรรมงานวิ่งมาราธอนต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอหัวหิน

ดังนั้น การจัดทำกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของอำเภอหัวหิน สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้สอดคล้องกับแนวคิดของ Erfurt-Cooper and Cooper (2009) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพยังรวมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกับการท่องเที่ยวแบบอื่นเป็น (Health and Wellness Spa Tourism) ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้ารับบริการด้านสุขภาพในแหล่งท่องเที่ยวประเภทร้านสปาเพื่อสุขภาพ และสปาในแหล่งน้ำแร่หรือน้ำพุร้อน สามารถทำกิจกรรมได้หลากหลาย กล่าวคือ กิจกรรมในร้านสปาเพื่อสุขภาพ ได้แก่ การเลือกและปรับแผนชีวิต การป้องกันความเจ็บป่วย การดูแลความงาม เป็นต้น ส่วนกิจกรรมสปาในแหล่งน้ำแร่หรือน้ำพุร้อน ได้แก่ การอาบน้ำแร่หรือน้ำพุร้อนเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด การฟื้นฟูจากความเจ็บป่วย การพักผ่อนและนันทนาการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้งาน

1.1 อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถนำแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว, ผู้ประกอบการธุรกิจด้านที่พักแรม และผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับสุขภาพ ควรสร้างความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อการสร้างและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่การท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในอนาคตควรทำการศึกษาในประเด็นของการรับรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการประเมินการรับรู้ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 การวิจัยในครั้งต่อไปสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ไปทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ ภาครัฐและภาคเอกชน สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเขตพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพยากรทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์. (2560). รายงานการวิเคราะห์แนวโน้มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มรายได้ดี และท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ. สืบค้น 27 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.ipthailand.go.th>.
- กระทรวงสาธารณสุข กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. (2562). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย ให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (MEDICAL HUB) (พ.ศ. 2560-2569). สืบค้น 27 พฤษภาคม 2562, จาก <https://www.thailandmedicalhub.net>.
- ชญาณิศา วงษ์พันธุ์. (2565). แนวทางการใช้ธุรกิจสปาเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งในการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นาฏสุดา เชนนะสิริ. (2555). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร. กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา. (2557). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: ธรรมสาร.
- บุญเลิศ ตั้งจิตวัฒนา. (2557). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพ็ญข้าหลวงพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก. (2560). สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สืบค้น 20 มกราคม 2561, จาก <https://anyflip.com>.
- รวีวรรณ โปรรุ่งโรจน์. (2558). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สืบค้น 15 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.mots.go.th>.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). แผนแม่บทพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก. สืบค้น 20 มกราคม 2561, จาก <https://anyflip.com/zzfck/wgko/basic/301-350>.
- Chen, K.H., Chang, F.H., and Wu, C. (2013). Investigating the wellness tourism factors in hot spring hotel customer service. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*. 25(7), 1092-1114.
- Erfurt-Cooper, P. and Cooper, M. (2009). *Health and Wellness Tourism: Spas and Hot Springs*. Bristol: Channel View Publications.
- Marketer. (2020). *Wellness Tourism โอกาสของธุรกิจท่องเที่ยว*. Retrieved 10 January 2021, from <https://www.marketeeronline.co/archives/21776>.
- UNWTO. (2015). *Tourism Highlights 2015*. Retrieved 25 April 2021, from <http://www.E-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284416899>.
- UNWTO. (2019). *The standard.co/world-tourism*. Retrieved 15 January 2020, from World Tourism Organization: <https://thestandard.co/world-tourism-first-half-2019>.

ประวัติแนบท้ายบทความ

	Name and Surname: Pakamas Chairatana Highest Education: Ph.D. Tourism Management University or Agency: Rajamangala University of Technology Phra Nakhon Field of Expertise: Hotel - Management Address: 86 Phitsanulok Road, Suan Chitlada Sub-district, Dusit District, Bangkok 10300
	Name and Surname: Sunisa Mamak Highest Education: Ph.D. Tourism and Hotel Management University or Agency: Rajamangala University of Technology Rattanakosin Wang Klai Kangwon Campus Field of Expertise: Hotel Management Address: 39 Soi Hua Hin 88 (Bon Kai) Faculty of Hospitality and Tourism Industry, Rajamangala University of Technology Rattanakosin Wang Klai Kangwon Campus, Hua Hin Sub-district, Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan 77110
	Name and Surname: Kirkkit Chairatana Highest Education: Ph.D. Tourism and Hotel Management University or Agency: Freelance Field of Expertise: Hotel-Management Address: 111/2 Soi Ramkhumhang 112 Saphan Sung Sub-district, Saphan Sung District, Bangkok 10240